

SLOVO NA ÚVOD

Milí seniori !

Konečne sa po roku rozsvietilo slniečko. Nielen preto, že je leto, ale hlavne preto, že sme si, aspoň zatiaľ, trochu oddýchli od pandémie a informácií, ktoré sa nás valia zo všetkých médií.

Leto je príjemné ročné obdobie, s bohatou úrodou v záhrade, spojené tiež so žatvou a v histórii i s jej ukončením – dožinkami, čo v našej obci bývalo i v znamení hodov a hodových zábav.

Verme, že aj toto leto si užijeme slniečka a príjemných dní strávených s najbližšími.

Výbor KDR

VÝBOR Klubu dôchodcov:

Predseda KDR:

Mgr. Gabriela Kuklišová

Podpredseda:

Ing. PaedDr. Dagmar Gonosová

Pokladník a kultúrny referent:

Peter Schusnix

Kronikárka: Oľga Hačková

Revízná komisia:

Ján Sýkora a Helena Čačaná

Oblasti záujmov:

Vzdelávanie:

Mgr. Gabriela Kuklišová

Literatúra a história:

Zuzana Antalová

PaedDr. Ing. Dagmar Gonosová

Spev:

Helena Čačaná, Helená Póšová

Gastronómia:

Mária Pavlíčková

Božena Bašková

Obsah čísla:

Slovo na úvod

Z histórie našej obce

Informácie zo zastupiteľstva

Letná škola UTV

Rôzne

Slovo na záver

Z histórie našej obce

Vďaka Marienke Lenghartovej si opäť pripomenieme zvyky z publikácie **Rastislavice 2006**, ktorá mapuje históriu obce a jej obyvateľov od roku 1936 do roku 2006.

Uvedená publikácia nebola vydaná knižne, ale pre nás má nesmiernu hodnotu, lebo v nej nachádzame našu bezprostrednú minulosť – mladosť, zvyky a spomienky na našich blízkych.

Pol'nohospodárstvo, žatva a dožinky

Žatva na majeri Degeš po roku 1945 (Zdroj: Archív F. Budu)

Po pozemkových reformách pôda už patrila tým, ktorí na nej pracovali. Boli tu väčšie gazdovstvá, ale väčšina rodín mala pôdu do výmery 5 ha. Na zveľaďovanie životnej úrovne mala veľký podiel zmena spôsobu práce a používanie čoraz modernejšej techniky.

Obilie na počiatku kosilo ručne, viazalo sa do snopov, ukladalo do stohov a zväžalo k mláťačkám, kde sa vymlátilo a slama sa elevátorom ukladala do stohov priamo na poli.

Neskôr, pri kosení obilia nastupuje technika – samoviazače a potom riadkovače. Tieto už boli ťahané traktormi. Prví traktoristi boli: *Ján Kupčo, Ján Ševčík, Ondrej Ilavský, Pavol Kováč, Štefan Markovič, Ján Košťál, Oldřich Hladuvka, Pavol Kazáň, Ján a Štefan Slíž a František Rybár.*

Spôsob zberu obilia sa podstatne zmodernizoval v roku 1952 používaním kombajnov.

Žatva za gazdov začínala po Jánovi. Začali sa ostríť kopy a na majer prichádzali do roboty robotníci zo stredného a severného Slovenska. Týchto najímal gazda, alebo správca veľkostatkára. Pracovali väčšinou za stravu, ubytovanie a naturálie. Po dokončení žatevných prác sa konali dožinky. Pripravil sa oldomáš, na ktorom nechýbal guláš, pálenka a víno. Zhotovil sa dožinkový veniec, ktorý odovzdal gazdovi starejší v prítomnosti všetkých žencov a žníc, alebo najšikovnejšia žnica. Pritom sa spievalo:

*Gazda náš, gazda náš, daj že nám oldomáš,
daj nám ho z lásky, zbierali sme klásky.
Dajže nám ho smelo, žali sme veselo.
Ak nám ho nedáš, roboty nám viac nekáž.*

Gazda veniec prevzal a dôkladne si ho poobzeral. Žatevný, alebo dožinkový veniec sa vil v tvare malého zvona. Základ tvorila drôtená kostra, ktorá bola ovinutá stebkami a klasmi tak, aby drôty nebolo vidno. Na povrchu boli rôzne ozdoby – kvietky a farebné stuhy. Zvyk konania dožiniek pretrvával aj v čase JRD a ŠM. Samozrejme potom nasledovala zábava.

Zber úrody po žatve pokračoval zberom ďalších plodín – cukrová a krmná repa, melóny, kornop, kukurica a iné plodiny.

Ženy na družstve v Rastislaviciach pri zbere melónov okolo r.1950.

Na fotke sú:

Matilda Kasášová,
Júlia Hozzánová,
Mária Malíková,
Rozália Klinková,
Mária Mišáková,
Mária Kavuleková,
Jozefína Šágyová,
František Kasáš.

Zdroj: rodinný archív

Spracovala G. Kuklišová

Informácie zo zastupiteľstva

Život v obci riadi samospráva. Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony, ktorými sa riadia následne všetci obyvatelia. Mali by sme sa o prácu zastupiteľstva zaujímať, lebo od toho sa odvíja naša spokojnosť a možnosť participovať. V čase pandémie, keď sa nemôžeme zúčastňovať na zasadnutiach z dôvodu epidemiologického tak, treba sledovať audio nahrávky a zápisnice zo zasadnutí na webovej stránke www.obecrastislavice.sk.

Na tomto mieste, v minulom čísle, boli zverejnené informácie zo 17. a 18. zastupiteľstva, s tým, že **19. zastupiteľstvo** v januári bolo zrušené. Konalo sa nakoniec v marci 8. 3. 2021 v klubovni DHZ – k dispozícii je aj audio-nahrávka na webovej stránke obce..

Toto marcové zastupiteľstvo sa zaoberalo bodmi podľa programu:

1. Správa o činnosti Obecného úradu v Rastislaviciach
2. Odborné stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu na rok 2021
3. Schvaľovanie rozpočtu obce na rok 2021 s výhľadom na roky 2022-2023
4. Prerokovanie platu starostu obce
5. Správa o činnosti hlavnej kontrolórky obce
6. Schvaľovanie Požiarneho poriadku obce Rastislavice
7. Prerokovanie dodatku k VZN 3/2015 o dani z nehnuteľnosti pre občanov starších ako 70 rokov so splatnosťou od 1.1.2022/13.
8. Žiadosť riaditeľky ZŠ s MŠ Rastislavice o prerokovanie návrhu na vytvorenie druhého stupňa vzdelávania

9. Vylúčenie daňovej pohľadávky z účtovníctva na základe rozhodnutia súdu o zastavené exekúcie vo výške 5314,74€ – firma Križan.
10. Interpelácie poslancov
11. Diskusia
12. Uznesenie
13. Záver - Výsledok je v uznesení – cit.:

Uznesenie č. 19/2021 z plánovaného zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Rastislaviciach, konanom dňa 8. marca 2021

Obecné zastupiteľstvo v Rastislaviciach **SCHVAĽUJE:**

1. Program 19. plánovaného zasadnutia OZ Rastislavice
Za: 7 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
2. Návrhovú komisiu: Ing. Pochyba, Ing. Pojezdalová
Za: 7 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
3. Overovateľov zápisnice: Jarmila Šurábová, Peter Bednárík
Za: 7 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
9. Úprava platu starostu obce – zníženie o 10% so splatnosťou od 1.4. 2021
Za: 4 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 3
11. Požiarny poriadok obce Rastislavice
Za: 7 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
14. Vylúčenie daňovej pohľadávky z účtovníctva na základe rozhodnutia súdu o zastavené exekúcie vo výške 5314,74€ – firma Križan.
Za: 7 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0

Obecné zastupiteľstvo v Rastislaviciach **NESCHVAĽUJE:**

8. Rozpočet obce na rok 2021 s výhľadom na roky 2022-2023.
Za: 0 poslancov Proti: 7 Zdržal sa hlasovania: 0

OZ berie na vedomie:

- Určenie zapisovateľa: Mgr. Máriu Derďakovú
- Správu o kontrole plnenia uznesenia z predchádzajúceho zasadnutia OZ Rastislavice
- Správu o činnosti Obecného úradu v Rastislaviciach za uplynulé obdobie
- Odborné stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu na rok 2021
- **Prerokovanie dodatku k VZN 3/2015 o dani z nehnuteľnosti pre občanov starších ako 70 rokov so splatnosťou od 1.1.2022 – pripraviť na najbližšie OZ úpravu VZN na úľavu dane z nehnuteľnosti o 30% pre občanov od 70 rokov s trvalým pobytom v obci, bez žiadosti**
- Správu o činnosti hlavnej kontrolórky obce
- Žiadosť riaditeľky ZŠ s MŠ Rastislavice na vytvorenie druhého stupňa vzdelávania

Nasledujúce **20. zasadnutie obecného zastupiteľstva** bolo **neplánované**, dňa 19. 4. 2021 s krátkym programom, na ktorom podľa, zvukovej nahrávky a uznesenia, poslanci **schválili rozpočet a Žiadosť o poskytnutie príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja na stavbu chodníkov č. 1**

Dňa 28. 6. 2021 sa konalo **21. plánované zasadnutie obecného zastupiteľstva** s bohatým programom. Zvuková nahrávka nie je zverejnená a z **uznesenia (vyberám podstatu) vyplýva:**

Obecné zastupiteľstvo v Rastislaviciach **SCHVAĽUJE:**

8. Záverečný účet obce za rok 2020 s výhradami:
 - a) opraviť bežné príjmy a výdavky ZŠ s MŠ Rastislavice
 - b) Spoločenské organizácie, ktoré majú IČO dostanú dotáciu na účet a tie, ktoré nemajú, financie im budú preplatené iba účelovoZa:6 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
10. Povinnosť vypracovať na najbližšie zasadnutie OZ nové VZN, ktorým sa zrušia platné VZN č. 5/2009 a 5/2015 o nakladaní s odpadom
Za: 6 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
11. Úpravu rozpočtu za rok 2021 - s povinnosťou tvorby rezervného fondu vo výške 10% z prebytku predchádzajúceho roku.
Za: 6 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0
- 13 Sadzobník poplatkov obce Rastislavice
Za: 6 poslancov Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0

Obecné zastupiteľstvo v Rastislaviciach **NESCHVAĽUJE:**

12. Žiadosti na odpredaj pozemkov obce
 - a) Anton Bíro, S. H. Vajanského 5305/11, 94002 Nové Zámky, Parcela registra „C“, číslo parcely 723
Za: 0 poslancov Proti: 6 Zdržal sa hlasovania: 0
 - b) Mária Durzová a Matúš Bujdák, Rastislavice č.69, Parcela č. 505/1
Za: 3 poslancov Proti: 3 Zdržal sa hlasovania: 0
 - c) Jozef Sýkora, Rastislavice č.133, Parcela č. 505/1
Za: 3 poslancov Proti: 3 Zdržal sa hlasovania: 0

OZ berie na vedomie:

- Určenie zapisovateľa: Mgr. Máriu Derďakovú
- Správu o kontrole plnenia uznesenia z predchádzajúceho zasadnutia OZ Rastislavice
- Správu o činnosti Obecného úradu v Rastislaviciach za uplynulé obdobie
- Odborné stanovisko hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu obce za rok 2020
- Plán činnosti hlavnej kontrolórky obce na obdobie 1.7.- 31.12.2021 s povinnosťou predložiť na najbližšom zasadnutí OZ správu o výsledku kontroly za predchádzajúce obdobie
- Plnenie rozpočtu za rok 2021
- Pracovný poriadok a Organizačný poriadok Obecného úradu v Rastislaviciach

Bohužiaľ, nie je známe prečo sa poslanci nezaoberali dodatkom o daniach, nakoľko zvukový záznam z posledného zastupiteľstva nie je zverejnený, a nie ja ani informácia či sa rokovanie nahrávalo. Teda nie je jasné, či o **dotatku k VZN 3/2015 o dani z nehnuteľnosti pre občanov starších ako 70 rokov so splatnosťou od 1.1.2022** sa hovorilo, alebo sa presunulo na najbližšie zasadnutie. Podľa zápisnice asi nie. Musíme sa opýtať poslancov.

Ešte z posledného rokovania sú zaujímavé informácie o správnych poplatkoch Sadzobník správnych poplatkov obce RASTISLAVICE podľa zák. č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v platnom znení od 1. 7.2021, schválený na OZ dňa 28.6.2021, uznesením č.

21/2021

Odvoz odpadu občanovi, mimo zberu	10 €
Kopírovanie 1 list (lekárske správy do 10 ks zdarma)	0,10 €
Kosenie 1 ár	5 €
Občiansky pohreb	10 €
Vytvorenie nového hrobového miesta	10 €
Prenájom hrobového miesta na 10 rokov	10 €
Prenájom detského hrobového miesta na 10 rokov	5 €
Urna na 25 rokov	30 €
Prepožičanie domu smútku	10 €
Chladiace zariadenie	5 €
Vstup na cintorín pre kamenárske firmy	7 €

7. 7. 2021

z obecného webu spracovala Mgr. G. Kuklišová

Letná škola Univerzity tretieho veku - ON LINE

Na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite sa začala **prvá online Letná univerzita tretieho veku**. Cieľom organizátorov bolo vyplniť letné dni seniorom, ktorí majú záujem o nové informácie a chcú sa zlepšiť aj vo využívaní digitálnych technológií.

Letná univerzita tretieho veku sa uskutočnila od 6. do 16. júla. Každý deň dopoludnia bola pripravená jedna online prednáška a po nej nasledoval priestor na diskusiu. Prednášky boli zostavené tak, aby účastníkom predstavili výskum na univerzite, ako aj jednotlivé pracoviská univerzity. Svojimi prednáškami prispeli: Botanická záhrada, Výskumné centrum Agrobiotech, Transferové centrum, Centrum výskumných a vzdelávacích projektov Fakulty ekonomiky a manažmentu, Katedra technológie a kvality rastlinných produktov Fakulty biotechnológie a potravinárstva, Katedra zeleninárstva a Katedra ovocinárstva, vinohradníctva a vinárstva Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva.

Konkrétne sa prednášky venovali medu a včelím produktom, pestovaniu liečivých i balkónových rastlín a súčasťou rozvrhu boli aj prednášky o jedlých a liečivých hubách, netradičných plodinách a ich využití v gastronómii, o zdravých potravinách a stravovaní v postcovidovom období, ale aj o konzumácii vína či sociálnych inováciách v agropotravinárstve.

Do uvedenej formy vzdelávania sa zapojili aj naše seniorky – D. Gonosová, J. Pápaiová, O. Fulierová, G. Kuklišová a Z. Demínová. Prednášky boli mimoriadne zaujímavé a keďže sa nahrávali a dali stiahnuť, verím, že po odsúhlasení autorov si ich v budúcnosti budeme môcť na niektorom stretnutí vypočuť.

G. Kuklišová

Na uvedených prednáškach bola reč aj o zdravých potravinách a stravovaní v post-covidovom období.

Informácie možno zhrnúť do nasledovného obrázku:

KONZUMÁCIA	
<ul style="list-style-type: none"> • 5 porcií zeleniny a ovocia denne 	
<ul style="list-style-type: none"> • 1-2 krát týždenne: červené mäso • 2-3 krát týždenne: hydina 	
<ul style="list-style-type: none"> • nenasýtené tuky: ryby, avokádo, oriešky a iné 	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyhýbať sa konzumácii vyprážaných jedál, fast foodom, koláčom atď.
	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyhýbať sa konzumácii nápojov a jedál s vysokým obsahom cukrov
	
	<ul style="list-style-type: none"> • limit na deň maximálne 5g soli
	

Pozornosť treba venovať hlavne dostatočnej konzumácii zeleniny a ovocia, rôznych semienok a z mäsa hlavne hydinu a ryby. Nedoporučené je prijímanie nadmerného množstva syntetických vitamínov, nasýtených mastných kyselín v mäsových výrobkoch, v kokosovom a palmovom tuku a potravinách s vysokým obsahom cukru..

A taktiež nezabúdajme na pitný režim. Najzdravším a najlacnejším nápojom je voda z kohútika. Jej konzumáciou nevytvárame žiadny odpad, ako naopak pri balenej. Ochutiť si ju môžeme nakrájaným ovocím alebo bylinami. Odporúčaný pitný režim je v rozmedzí 2,5 – 3,0 litre.

DAROVANIE KRVI

MS SČK Rastislavice ďakuje 13 dobrovoľným darcom krvi, ktorí dnes 12. júla prišli do reštaurácie Kalvín, aby darovali najcennejšiu tekutinu – krv, ktorá pomáha pri záchrane zdravia a životov.

Predsiedníčka Miestneho spolku SČK pani Hlavačková verí, že dnešní darcovia budú motiváciou pre ostatných a ďakuje za spoluprácu reštaurácii Kalvín a Transfúznej stanici Nové Zámky.

Brigáda Klubu dôchodcov

Výbor klubu dôchodcov zareagoval na výzvu obce a Komisie pre životné prostredie – SKRÁŠŤOVANIE OBCE a zorganizoval brigádu, v rámci ktorej seniori vyhrabali oba miestne cintoríny.

Členovia Klubu dôchodcov Rastislavice sa tak po dlhšej dobe stretli s užitočným cieľom.

Veríme, že spoločných stretnutí bude v nasledujúcom čase viac.

Výbor KDR

Slovo na záver

Samozrejme, pokiaľ nám situácia dovolí, tak pokračujeme v pôvodne naplánovaných výletoch – na Nitriansky hrad, do SND, potulky po regióne a budeme pokračovať aj v zdokonaľovaní sa na počítačoch a v záujme zdravia i v pohybových aktivitách tak, ako sme si to naplánovali.

Leto je pre nás v znamení zavárania, prázdninujúcich vnúchat a dovolenkujúcich detí, ktoré sme mnohí „vďaka“ pandémie dlhšie nevideli, či nenavštívili, čo teraz, v čase uvoľnenia, dobiehame. Teploty a s tým spojené zdravotné riziká seniorom neprospievajú, preto dodržiavajte pokyny lekárov, pitný režim a ľahkú stravu. Predpokladám, že koncom augusta alebo v septembri, keď bude pre nás priaznivejšia klíma, naplánujeme stretnutie asi na ihrisku, ak ešte nebude dokončený kultúrny dom.

Dovtedy pekné a príjemné leto bez akýchkoľvek problémov.

G. Kuklišová

Milan Rúfus

Mama

Vie o nás všetko. Viac než mnohí iní.
A napriek tomu nikdy nesklame.
A nespomína dlho na prečiny.
O kom to vravím? Predsa o mame.
Mama. Ten človek, čo najdlhšie mlčí,
keď ublížia mu jeho najbližší.
Po každom páde znovu chodiť učiť.
Po každom plači znova utíši.
Mama. Tá večná diakonka skromná.
Vyperie, vyžehlí, sedí nad šitím.
Takejto službe sa nič nevyrovná.
No iný život bol by nebytím
pre ňu, čo trápne pre každý náš krôčik.
A dá aj to, čo sama postráda.

Srdcom je pri nás, kam nevidia oči.
Nechce nás stratiť. Veľmi nerada.
Preto sa bojí snád' viac, než by chcela.
Hádam viac než my sami o seba.
Snád' myslíme si, že by nemusela
a že nám toľkej lásky netreba.
Nech neradí a nech sa nevyzvedá.
A vtedy mnohý z nás sa poraní,
keď rady matky za lesk sveta predá.
Mama vždy chcela iba ochrániť.
Potom snád' tuší utajenú bolesť
ukrytú hlúpo, za drzosť a chlad.
Pridobre pozná naše srdce holé.
Mama. Ten človek, čo vždy vie mať rád.

BUĎTE INFORMOVANÍ o tom, čo sa deje v našej obci: Sme v situácii, kedy každý z nás chce byť informovaný o najaktuálnejších správach z našej obce. Už rok vám podávame pomocnú ruku aj vo forme mobilnej aplikácie v Obraze. Každý z Vás môže dostávať novinky a správy z obce priamo do svojho mobilného telefónu. Aplikácia vás upozorní na novo vložené správy. Stačí si stiahnuť aplikáciu podľa postupu, ktorý

nájdete na našej obecnej webovej stránke. Mobilná aplikácia V OBRAZE je pre všetkých občanov úplne zdarma.

O mobilnej aplikácii V obraze, tak ako aj o spôsobe stiahnutia si aplikácie do svojho mobilu sa dozviete viac na www.aplikaciavobraz.sk

Občasník pre seniorov Rastislavíc – **Rastislavický senior** - vydáva Klub dôchodcov Rastislavice pre potreby svojich členov. Redakčná rada - Mgr. Gabriela Kuklišová, PaedDr. Ing. Dagmar Gonosová, Kontakt: e-mail gabika.kukli-sova@gmail.com, 0908883308, Neprešlo jazykovou úpravou. Nepredajné. Tlač – svojpomocne.